Indicant pueri, in quibus ut in speculis natura cernitur.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Quae quidem res efficit, ne necesse sit isdem spa de rebus semper quasi dictata decantare neque a commentariolis suis discedere. Sed ad haec, nisi molestum est, habeo quae velim. Eam si varietatem diceres, intellegerem, ut etiam non dicente te intellego; Num igitur dubium est, quin, si in re ipsa nihil peccatur a superioribus, verbis illi commodius utantur? Duo Reges: constructio interrete. Quam tu ponis in verbis, ego positam in re putabam. Aliena dixit in physicis nec ea ipsa, quae tibi probarentur; Hic, qui utrumque probat, ambobus debuit uti, sicut facit re, neque tamen dividit verbis. Sed haec ab Antiocho, familiari nostro, dicuntur multo melius et fortius, quam a Stasea dicebantur. Nam si propter voluptatem, quae est ista laus, quae possit e macello peti? Dicam, inquam, et quidem discendi causa magis, quam quo te aut Epicurum reprehensum velim. Nemo est igitur, quin hanc affectionem animi probet atque laudet, qua non modo utilitas nulla quaeritur, sed contra utilitatem etiam conservatur fides.

Sed tamen omne, quod de re bona dilucide dicitur, mihi praeclare dici videtur.

Nam constitui virtus nullo modo potesti nisi ea, quae sunt prima naturae, ut ad summam pertinentia tenebit. Deinde dolorem quem maximum? Cum id quoque, ut cupiebat, audivisset, evelli iussit eam, qua erat transfixus, hastam. Ex eorum enim scriptis et institutis cum omnis doctrina liberalis, omnis historia. Quin etiam volleyball ferae, inquit Pacuvius, quÃ-bus abest, ad praécavendum intéllegendi astútia, iniecto terrore mortis horrescunt. Quo studio cum satiari non possint, omnium ceterarum rerum obliti nÃ-hil abiectum, nihil humile cogitant; Cupit enim dÃ-cere nihil posse ad beatam vitam deesse sapienti. Quare conare, quaeso. Et non ex maxima parte de tota iudicabis? Qualis ista philosophia est, quae non interitum afferat pravitatis, sed sit contenta mediocritate vitiorum? Atque omnia quidem scire, cuiuscumque modi sint, cupere curiosorum, duci vero maiorum rerum contemplatione ad cupiditatem scientiae summorum virorum est putandum. Quamquam haec quidem praeposita recte et reiecta dicere licebit.

Teneo, inquit, finem illi videri nihil dolere.

Si stante, hoc natura videlicet vult, salvam esse se, quod concedimus; Ita fit ut, quanta differentia est in principiis naturalibus, tanta sit in finibus bonorum malorumque dissimilitudo. Piso, familiaris noster, et alia multa et hoc loco Stoicos irridebat: Quid enim? Minime id quidem, inquam, alienum, multumque ad ea, quae quaerimus, explicatio tua ista profecerit. Si enim, ut mihi quidem videtur, non explet bona naturae voluptas, iure praetermissa est; Tu vero, inquam, ducas licet, si sequetur; Quae cum ita sint, effectum est nihil esse malum, quod turpe non sit.

Sin aliud quid voles, postea. Cumque ipsa virtus efficiat ita beatam vitam, ut beatior esse non possit, tamen quaedam deesse sapientibus tum, cum sint beatissimi; Ego vero volo in virtute vim esse quam maximam; Suam denique cuique naturam esse ad vivendum ducem. Egone non intellego, quid sit don Graece, Latine voluptas? Quod cum ille dixisset et satis disputatum videretur, in oppidum ad Pomponium perreximus omnes. Ego autem tibi, Piso, assentior usu hoc venire, ut acrius aliquanto et attentius de claris viris locorum admonitu cogitemus. Nam aliquando posse recte fieri dicunt nulla expectata nec quaesita voluptate. Magno hic ingenio, sed res se tamen sic habet, ut nimis imperiosi philosophi sit vetare meminisse. Alterum significari idem, ut si diceretur, officia media omnia aut pleraque servantem vivere. At tu eadem ista dic in iudicio aut, si coronam times, dic in senatu.

At enim, qua in vita est aliquid mali, ea beata esse non potest. Ergo id est convenienter naturae vivere, a natura discedere. Polemoni et iam ante Aristoteli ea prima visa sunt, quae paulo ante dixi. Nec vero pietas adversus deos nec quanta iis gratia debeatur sine explicatione naturae intellegi potest. Facile pateremur, qui etiam nunc agendi aliquid discendique causa prope contra naturam vÃ-gillas suscipere soleamus. Habes, inquam, Cato, formam eorum, de quibus loquor, philosophorum. Perspicuum est enim, nisi aequitas, fides, iustitia proficiscantur a natura, et si omnia haec ad utilitatem referantur, virum bonum non posse reperiri; Quamvis enim depravatae non sint, pravae tamen esse possunt.

Multoque hoc melius nos veriusque quam Stoici. Sint ista Graecorum; Idne consensisse de Calatino plurimas gentis arbitramur, primarium populi fuisse, quod praestantissimus fuisset in conficiendis voluptatibus? Gracchum patrem non beatiorem fuisse quam fillum, cum alter stabilire rem publicam studuerit, alter evertere. Vitiosum est enim in dividendo partem in genere numerare. Est autem etiam actio quaedam corporis, quae motus et status naturae congruentis tenet; Equidem e Cn. Sed quid minus probandum quam esse aliquem beatum nec satis beatum? Quem si tenueris, non modo meum Ciceronem, sed etiam me ipsum abducas licebit. Quis animo aequo videt eum, quem inpure ac flagitiose putet vivere?

Mihi enim satis est, ipsis non satis.

Suo genere perveniant ad extremum; Habes, inquam, Cato, formam eorum, de quibus loquor, philosophorum. Sed quid attinet de rebus tam apertis plura requirere? Ea, quae dialectici nunc tradunt et docent, nonne ab illis instituta USD386 sunt aut inventa sunt? Maximeque eos videre possumus res gestas audire et legere velle, qui a spe gerendi absunt confecti senectute. Videsne quam sit magna dissensio? An hoc usque quaque, aliter in vita? Neque enim civitas in seditione beata esse potest nec in discordia dominorum domus; Curium putes loqui, interdum ita laudat, ut quid praeterea sit bonum neget se posse ne suspicari quidem. Non ego tecum iam ita iocabor, ut isdem his de rebus, cum L.

Omnes enim iucundum motum, quo sensus hilaretur.

Hoc est vim afferre, Torquate, sensibus, extorquere ex animis cognitiones verborum, quibus inbuti sumus. An dubium est, quin virtus ita maximam partem optineat in rebus humanis, ut reliquas obruat? Sunt enim prima elementa naturae, quibus auctis vÃ-rtutis quasi germen efficitur. Nam, ut paulo ante docui, augendae voluptatis finis est doloris omnis amotio. Ut placet, inquit, etsi enim illud erat aptius, aequum cuique concedere. An eum discere ea mavis, quae cum plane perdidiceriti nihil sciat? Respondebo me non quaerere, inquam, hoc tempore quid virtus efficere possit, sed quid constanter dicatur, quid ipsum a se dissentiat. Color egregius, integra valitudo, summa gratia, vita denique conferta voluptatum omnium varietate. Quis enim est, qui non videat haec esse in natura rerum tria?

Quodsi vultum tibi, si incessum fingeres, quo gravior viderere, non esses tui similis; Atque ab isto capite fluere necesse est omnem rationem bonorum et malorum. Sed utrum hortandus es nobis, Luci, inquit, an etiam tua sponte propensus es? Non minor, inquit, voluptas percipitur ex vilissimis rebus quam ex pretiosissimis. Sin kakan malitiam dixisses, ad aliud nos unum certum vitium consuetudo Latina traduceret. Quid Zeno? Levatio igitur vitiorum magna fit in iis, qui habent ad virtutem progressionis aliquantum.

Nam Metrodorum non puto ipsum professum, sed, cum appellaretur ab Epicuro, repudiare tantum beneficium noluisse; Et summatim quidem haec erant de corpore animoque dicenda, quibus quasi informatum est quid hominis natura postulet. His enim rebus detractis negat se reperire in asotorum vita

quod reprehendat. Id enim ille summum bonum eu)qumi/an et saepe a)qambi/an appellat, id est animum terrore liberum. Si qua in iis corrigere voluit, deteriora fecit.

Quid ergo attinet gloriose loqui, nisi constanter loquare? Alterum autem genus est magnarum verarumque virtutum, quas appellamus voluntarias, ut prudentiam, temperantiam, fortitudinem, iustitiam et reliquas eiusdem generis. Quae hic rei publicae vulnera inponebat, eadem ille sanabat. Ut optime, secundum naturam affectum esse possit. Eodem modo is enim tibi nemo dabit, quod, expetendum sit, id esse laudabile. Quodsi Graeci leguntur a Graecis isdem de rebus alia ratione compositis, quid est, cur nostri a nostris non legantur? Sed mehercule pergrata mihi oratio tua.

Ex quo, id quod omnes expetunt, beate vivendi ratio inveniri et comparari potest. Non igitur de improbo, sed de callido improbo quaerimus, qualis Q. Nam et a te perfici istam disputationem volo, nec tua mihi oratio longa videri potest. Etsi ea quidem, quae adhuc dixisti, quamvis ad aetatem recte isto modo dicerentur. Tu autem negas fortem esse quemquam posse, qui dolorem malum putet. Dicam, inquam, et quidem discendi causa magis, quam quo te aut Epicurum reprehensum velim. Aliis esse maiora, illud dubium, ad id, quod summum bonum dicitis, ecquaenam possit fieri accessio. Vide, ne etiam menses! nisi forte eum dicis, qui, simul atque arripuit, interficit. Ita redarguitur ipse a sese, convincunturque scripta eius probitate ipsius ac moribus. Primum non saepe, deinde quae est ista relaxatio, cum et praeteriti doloris memoria recens est et futuri atque inpendentis torquet timor? Quid enim mihi potest esse optatius quam cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare? Ut necesse sit omnium rerum, quae natura vigeant, similem esse finem, non eundem.

Sed hoc sane concedamus.

Illum mallem levares, quo optimum atque humanissimum virum, Cn. Dulce amarum, leve asperum, prope longe, stare movere, quadratum rotundum. Itaque rursus eadem ratione, qua sum paulo ante usus, haerebitis. Ergo id est convenienter naturae vivere, a natura discedere. Crasso, quem semel ait in vita risisse Lucilius, non contigit, ut ea re minus agelastoj ut ait idem, vocaretur. Igitur neque stultorum quisquam beatus neque sapientium non beatus. Non enim quaero quid verum, sed quid cuique dicendum sit. -, sed ut hoc iudicaremus, non esse in iis partem maximam positam beate aut secus vivendi. Quae animi affectio suum cuique tribuens atque hanc, quam dico. Itaque si aut requietem natura non quaereret aut eam posset alia quadam ratione consequi.

Color egregius, integra valitudo, summa gratia, vita denique conferta voluptatum omnium varietate. Quam ob rem tandem, inquit, non satisfacit? Modo etiam paulum ad dexteram de via declinavi, ut ad Pericli sepulcrum accederem. Et ais, si una littera commota sit, fore tota ut labet disciplina. Tum ille: Tu autem cum ipse tantum librorum habeas, quos hic tandem requiris? Gerendus est mos, modo recte sentiat. Huic ego, si negaret quicquam interesse ad beate vivendum quali uteretur victu, concederem, laudarem etiam; Quod si ita sit, cur opera philosophiae sit danda nescio. Qui autem diffidet perpetuitati bonorum suorum, timeat necesse est, ne aliquando amissis illis sit miser.

Ea, quae dialectici nunc tradunt et docent, nonne ab illis instituta sunt aut inventa sunt? Illa sunt similia: hebes acies est cuipiam oculorum, corpore alius senescit; Ea possunt paria non esse. Cuius ad naturam apta ratio vera illa et summa lex a philosophis dicitur.

Quid enim de amicitia statueris utilitatis causa expetenda vides.

Et quidem iure fortasse, sed tamen non gravissimum est testimonium multitudinis. Eiuro, inquit adridens, iniquum, hac quidem de re;

Sic, et quidem diligentius saepiusque ista loquemur inter nos agemusque communiter. At tu eadem ista dic in iudicio aut, si coronam times, dic in senatu. Praeterea et appetendi et refugiendi et omnino rerum gerendarum initia proficiscuntur aut a voluptate aut a dolore. Sed quid ages tandem, si utilitas ab amicitia, ut fit saepe, defecerit? Sed tamen enitar et, si minus multa mihi occurrent, non fugiam ista popularia. Ait enim se, si uratur, Quam hoc suave! dicturum. Antiquorum autem sententiam Antiochus noster mihi videtur persequi diligentissime, quam eandem Aristoteli fuisse et Polemonis docet. Id enim ille summum bonum eu)qumi/an et saepe a)qambi/an appellat, id est animum terrore liberum. Tu quidem reddes; Sed eum qui audiebant, quoad poterant, defendebant sententiam suam. Itaque et manendi in vita et migrandi ratio omnis iis rebus, quas supra dixi, metienda. Cuius etiam illi hortuli propinqui non memoriam solum mihi afferunt, sed ipsum videntur in conspectu meo ponere. Nemo enim est, qui aliter dixerit quin omnium naturarum simile esset id, ad quod omnia referrentur, quod est ultimum rerum appetendarum. Etenim nec iustitia nec amicitia esse omnino poterunt, nisi ipsae per se expetuntur. Nec enim, dum metuit, iustus est, et certe, si metuere destiterit, non erit; Non modo carum sibi quemque, verum etiam vehementer carum esse?

Quid enim necesse est, tamquam meretricem in matronarum coetum, sic voluptatem in virtutum concilium adducere? Inde sermone vario sex illa a Dipylo stadia confecimus. Sin kakan malitiam dixisses, ad aliud nos unum certum vitium consuetudo Latina traduceret. In quibus doctissimi illi veteres inesse P546 quiddam caeleste et divinum putaverunt. Est enim perspicuum nullam artem ipsam in se versari, sed esse aliud artem ipsam, aliud quod propositum sit arti. Quarum cum una sit, qua mores conformari putantur, differo eam partem, quae quasi stirps ets huius quaestionis. Nam his libris eum malo quam reliquo ornatu villae delectari. Maximeque eos videre possumus res gestas audire et legere velle, qui a spe gerendi absunt confecti senectute. Ne discipulum abducam, times.

Quae adhuc, Cato, a te dicta sunt, eadem, inquam, dicere posses, si sequerere Pyrrhonem aut Aristonem. Itaque primos congressus copulationesque et consuetudinum instituendarum voluntates fieri propter voluptatem; At, si voluptas esset bonum, desideraret. Praeclare Laelius, et recte sofñw, illudque vere: O Publi, o gurges, Galloni! es homo miser, inquit. Age nunc isti doceant, vel tu potius quis enim ista melius? Sed emolumenta communia esse dicuntur, recte autem facta et peccata non habentur communia. Age nunc isti doceant, vel tu potius quis enim ista melius? Te enim iudicem aequum puto, modo quae dicat ille bene noris. In primo enim ortu inest teneritas ac mollitia quaedam, ut nec res videre optimas nec agere possint. Tantum dico, magis fuisse vestrum agere Epicuri diem natalem, quam illius testamento cavere ut ageretur.

Sit ista in Graecorum levitate perversitas, qui maledictis insectantur eos, a quibus de veritate dissentiunt. Nemo enim est, qui aliter dixerit quin omnium naturarum simile esset id, ad quod omnia referrentur, quod est ultimum rerum appetendarum. Tum Piso: Atqui, Cicero, inquit, ista studia, si ad imitandos summos viros spectant, ingeniosorum sunt; Itaque quantum adiit periculum! ad honestatem enim illum omnem conatum suum referebat, non ad voluptatem. Eorum enim est haec querela, qui sibi cari sunt seseque diligunt. Coniunctio autem cum honestate vel voluptatis vel non dolendi id ipsum honestum, quod amplecti vult, id efficit turpe. Qui non moveatur et offensione turpitudinis et comprobatione honestatis? Manebit ergo amicitia tam diu, quam diu sequetur utilitas, et, si utilitas amicitiam constituet, tollet eadem. Nec mihi illud dixeris: Haec enim ipsa mihi sunt voluptati, et erant illa Torquatis. Effluit igitur voluptas corporis et prima quaeque avolat saepiusque relinquit causam paenitendi quam recordandi.